

MARIE VON EBNER- -ESCHENBACH

Marie Ebner-Eschenbach.

1830–1916

BUNDESKANZLERAMT ■ ÖSTERREICH
KUNST

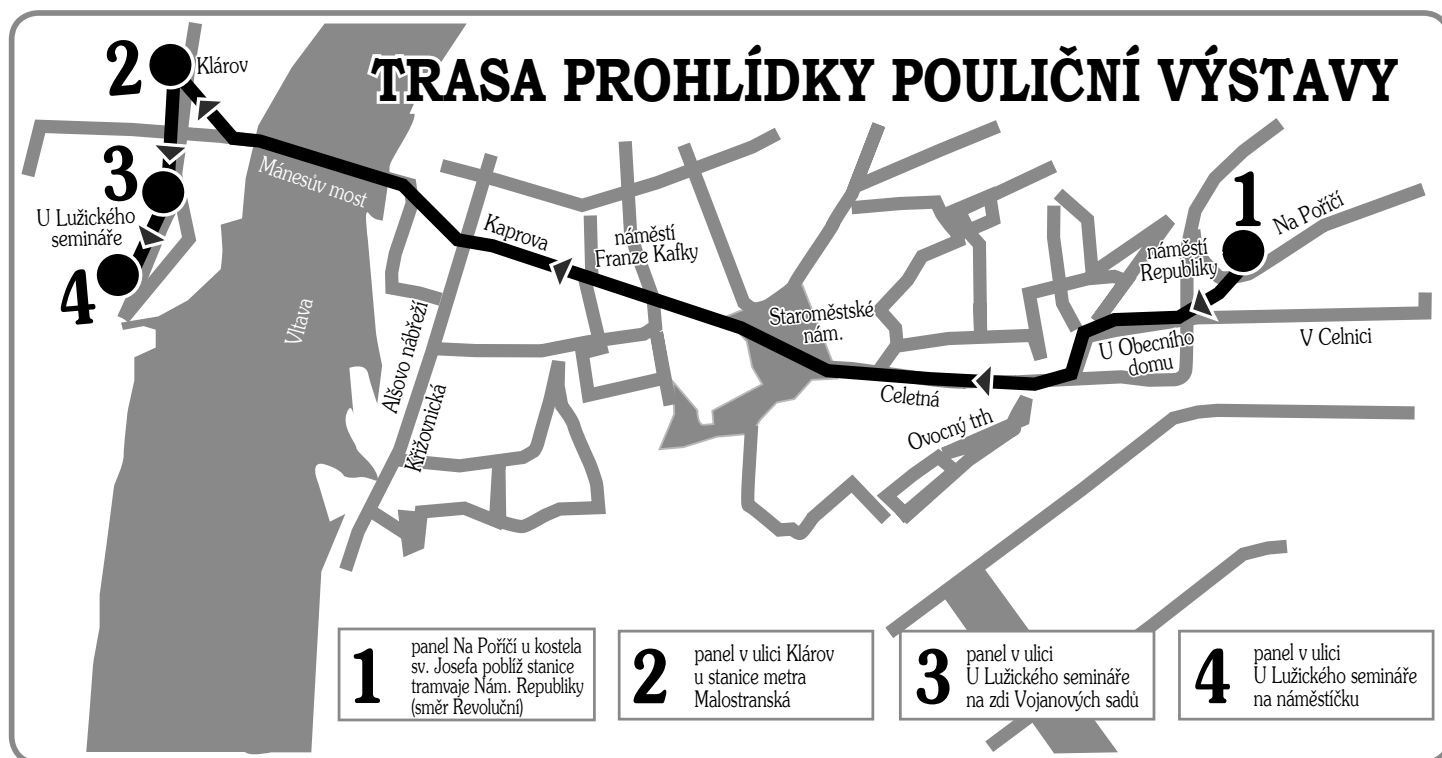
rakouské kulturní fórum^{prg}

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a
Rakouské kulturní fórum v Praze
zvou na plakátovou výstavu

MARIE VON EBNER- -ESCHENBACH slovem i obrazem,

na kterou poskytly grant
Městská část Praha 1
a Spolkové kancléřství ve Vídni.

Sestavila: Zuzana Brikcius
Grafická úprava: Ivo a Táňa Horňáčkoví
Za laskavou podporu děkujeme Dr. Eleonoře Jeřábkové
Celou výstavu si lze prohlédnout na: www.hornacek.cz/eschenbach

MARIE VON EBNER-ESCHENBACH

1830

Dne 13. září se narodila na zámku Zdislavice (Morava) Františku hraběti Dubskému a jeho ženě Marii (roz. svobodné paní Vockelové) dcera Marie. Matka zemřela záhy po jejím narození.

1832

Hrabě František Dubský se podruhé oženil s Eugenií, svobodnou paní z Bartensteinu.

1840

Hrabě František Dubský se žení potřetí, jeho ženou se stává hraběnka Xaverina Kolowratová, která odhalila Mariin literární talent a také zprostředkovala její kontakt se spisovatelem Franzem Grillparzerem.

1848

Sňatek Marie s Morizem von Ebner-Eschenbachem, jejím o patnáct let starším bratrancem.

1856

Manželé se trvale přestěhovali z Louky u Znojma do Vídně. Ve Zdislavicích pobývali pravidelně v letním období.

1858

Marie von Ebner-Eschenbach vydává anonymně prvotinu **Aus Franzensbad** (Z Františkových Lázní), kterou záhy sama odmítá, a věnuje se především psaní dramát, která jsou v té době velmi často neúspěšná.

1860

První uvedení historického dramatu **Maria Stuart in Schottland** v Dvorním divadle v Karlsruhe.

1873

Komedie **Das Waldfräulein** naráží na ostrou kritiku v tisku. Marie von Ebner-Eschenbach se více zaměřuje na psaní povídek a novel.

1874

Začíná přátelství s Idou von Fleischel-Marxowou, která až do své smrti (1899) dílo spisovatelky koriguje.

1876

Přichází první velký literární úspěch. Román **Božena** je kladně přijat kritikou i čtenáři.

1880

S úspěchem dalšího prozaického díla **Lotti, die Uhrmacherin** (Hodinářka Lotti) se stává Marie von Ebner-Eschenbach uznávanou německy píšící spisovatelkou.

1889

První pobyt v St. Gilgenu (Rakousko, poblíž Solnohradu), který se stává vedle Zdislavic jejím oblíbeným místem letního odpočinku.

1890

Již jako slavná německy píšící spisovatelka slaví své 60. narozeniny.

1894

Smrt spisovatelky Betty Paoli, rakouské básnířky, kterou Marie von Ebner-Eschenbach velice uznávala.

1898

Umírá manžel Moriz, svobodný pán von Ebner-Eschenbach. První spisovatelčina cesta do Říma.

1899

Marie von Ebner-Eschenbach získává jako první žena **Rakouskou cenu za umění a vědy**.

1900

Spisovatelka získala jako první žena **čestný doktorát na Vídeňské univerzitě**.

1901

V Právu lidu vyšel český překlad díla **Obecní dítě**.

1905

Poslední cesta do Itálie.

1911

Marie von Ebner-Eschenbach byla nominována na Nobelovu cenu za literaturu.

1916

Dne 12. března umírá Marie von Ebner-Eschenbach ve Vídni, je pohřbena v rodinné hrobce Dubských ve Zdislavicích.

Friederike a Marie Dubských, rok 1836

*Čím více miluješ sebe,
o to více jsi svým vlastním nepřítelem.*

*Je mehr du dich selbst liebst, je mehr bist du
dein eigener Feind.*

AFORISMY

Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

MORAVSKÁ SPISOVATELKA MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE

[...] otec Marie von Ebner-Eschenbach, František baron Dubský, v roce 1843 povýšený do stavu hraběcího, se po návratu z válek proti Francii vrací do chudých poměrů, z kterých mu v nemalé míře pomohl sňatek s Marií von Vockel.

Rodina Vockelů, původem saských protestantů, žila již po dlouhá léta na zámku ve Zdislavicích. Nejen zámek, ale celé panství pod vedením Františka Dubského vzkvétalo a lze konstatovat, že tak započal zlatý věk rodu Dubských. Taktéž jeho synovec František Dubský se přizemil do bohaté rodiny Piattiů, kteří tehdy vlastnili statek, polnosti a lesy v Drnovicích na Blanensku, od roku 1745 také panství v Lysicích a navíc barokní palác v centru Brna. „Lysický“ František Dubský získal dědičný titul hraběcí a obzvláště jeho syn Emanuel vedl toto panství nadmíru dobře.

Marie Dubská, rok 1849

František Dubský ve Zdislavicích měl s Marií von Vockel dvě dcery – Friederiku a Marii. A zde se tedy začíná životaběh budoucí spisovatelky. Marie Dubská se narodila 13. září 1830 do velmi dobrých rodinných poměrů. Nicméně neuběhly ani tři týdny a její matka zemřela.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU
A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

MORAVSKÁ SPISOVATELKA MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE

[...] František Dubský se oženil ještě dvakrát. Ze všech svých macech se Marie nejvíce přimkla hned k té první, Eugenii Bartensteinové. Ta však zemřela, když bylo Marii teprve sedm let, nicméně zůstaly po ní tři děti, a Marie tak získala dva bratry a jednu další sestřičku. Významnější roli pak v jejím vývoji zanechala Xaverina Kolowrat-Krakowská, která svým vzděláním předčila všech-

ny ostatní obyvatelé zámku Zdislavice a jako první projevila pochopení pro mimořádný literární talent své nevlastní dcery. Marie měla posléze šest sourozenců. Všechny děti byly vychovávány zcela rovnocenně a vzniká tak celoživotní úzký vztah jednotlivých členů rodiny, kteří dokázali své starosti a radosti společně sdílet a navzájem si také pomáhat.

*Bud' pánem své vůle
a služebníkem
svého svědomí.*

.....
*Sei deines Willens Herr
und deines Gewissens
Knecht.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

[...] První básně Marie Dubské byly psány pravděpodobně všechny v jazyce francouzském. Psávala je na útržky papíru, většinou tajně, aby především babička Vockelová nic nepoznala. Tato inteligentní dáma svou vnučku velice zklamala právě postojem k tvorbě. Viděla v tom hřích, marnění času, nebezpečí pro dobré vychování malé šlechtičny.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU
A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

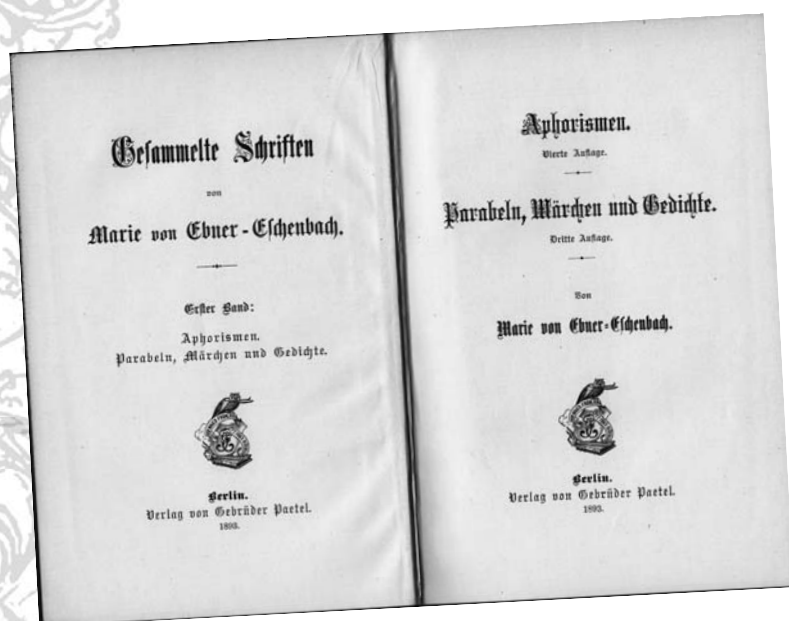
Marie von Ebner-Eschenbach

*Kdo si nedokáže odříct žádný požitek,
nedosáhne nikdy štěstí.*

*Der sich keine Annehmlichkeiten versagen
kann, wird sich nie ein Glück erobern.*

AFORISMY

Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

[...] Mariiny literární pokusy dosáhly prvního uznání. Na popud matky Xaveriny Kolowrat-Krakowské si je přečetl a kladně ocenil sám velký literární kritik a dramatik **Franz Grillparzer**.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

[...] **Revoluční rok 1848** sehraje v životě Marie důležitou roli. Je to především divadlo, které s nadšením navštěvuje, a je to ovšem i bouřlivý společenský vývoj a rozruch v ulicích, který láká Marii ven, bojovat za její představu o svobodě a za lidská práva. Dívka znalá prostých lidí si bídý všimá nejen na venkově, ale i ve velkoměstě. Její pozornosti neujdou zbídačení, zoufale hledající obživu, neujde jí žádná nespravedlnost a útlak, který kolem sebe pocítí.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

Franz Grillparzer – literární kritik a dramatik
(1791–1872)

*Existuje-li víra, která hory přenáší,
pak je to víra ve vlastní sílu.*

*Wenn es einen Glauben gibt, der Berge
versetzen kann, so ist es der Glaube
an die eigene Kraft.*

AFORISMY

Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Vroce 1848 se také mění vztah k bratranci Morizi von Ebner-Eschenbach, kterému do té doby říká „Onkel“ (strýc). Marie se za něj provdává. Manželství zůstane bezdětné, příbuzenský vztah s manželem je příliš blízký, její knihy se stávají jejími dětmi, jak velmi často zmiňuje v denních zápisech. Život s Morizem Ebnerem z Eschenbachu nebude jednoduchý, stane se však hluboce přátelským vztahem dvou lidí a budou si vždy oporou. Asi jedno z nejtěžších období byl úplný začátek.

Ženijní vojenská akademie byla z Vídně přesunuta do kláštera Louka u Znojma. Moriz vyučuje již během studia fyziky a chemie. Svou prací je úplně zaujat, a to nejen výchovou mladých mužů, ale také vědeckou činností. Je vynálezcem a objevitelem nových možností právě v oblasti vojenské techniky.

Marie von Ebner-Eschenbach
s manželem Morizem
von Ebner-Eschenbach, rok 1865

[...] Všechny své povinnosti Marie samozřejmě vykonává, jak se od ní očekává. Každou volnou chvíli však věnuje psaní. Její muž Moriz zatím kariérně stoupá. Nejšťastnější společné chvíle zažili manželé v Paříži ve dnech světové výstavy, na které Moriz zastupuje expozici rakouské armády.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

*Jásáte nad mocí tisku – nikdy se nehrozíte
jeho tyranie?*

*Ihr jubelt über die Macht
der Presse – graut euch nie vor ihrer Tyrannei?*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Eschenbachová, velká čtenářka ruských autorů, jako je Turgeněv, Tolstoj, Dostojevský, znalkyně a také odpůrkyně Emila Zoly, dochází ve své četbě posléze i k Arthuru Schnitzlerovi a mnohým dalším mladším současníkům. Jako žena-autorka ani v nejmenším netouží psát pouze o vztazích mezi muži a ženami, vyhýbá se intimitám, které dokonce zazlívá dílům Berthy Suttnerové, není však těmto tématům cíleně vzdálena.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

Marie von Ebner-Eschenbach

[...] V roce 1860 napsala Marie prozaickou prvotinu **Aus Franzensbad, 6 Episteln von keinem Propheten** (Z Františkových Lázní, 6 dopisů, rozhodně ne věšteckých), plnou kritiky vůči nešvarům takzvané lépe postavené společnosti. Od této knihy se po zbytek života autorka distancovala.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

***Naše doba je dobou rovnosti, v níž každý
chce přechýlbat nad všemi ostatními.***

***Unsere Zeit ist eine Zeit der Gleichheit,
in der jeder alle anderen überragen will.***

AFORISMY

Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

[...] Život ve velikém městě Vídni znamenal pro Marii von Ebner-Eschenbach daleko větší možnosti, než jaké měla předtím v Louce u Znojma. Od roku 1856 po návratu z Louky do Vídně se kruh přátel rozšiřuje. Ida Fleischl a Betty Paoli patří nejen k těm, s kterými je možno vyměňovat knihy, posuzovat díla umělecká, navštěvovat divadlo či poslze i večery četby z vlastních či jiných literárních děl. Setkávají se v zimě večer co večer a velmi často hrají karty a pokuřují doutníky. Kouření se stalo autorčinou neřestí, dokonce kouří z cigarety věnuje i obdivné verše (s vlastní ilustrací,

dnes k vidění na zámku v Lysicích). Nicméně je poslze schopna vydělat si vydáváním knih i nějaké peníze a vede si přesné účty, kolik a jaká vydání měla za určitý rok. Hra v karty se poslze stává společenským uzavřením dne a i na toto posezení vzniká vtipná báseň věnovaná přítelkyni a básnířce Betty Paoli.

Večer je v ní popsán takto:

*Nejprve Paoli předčítá své nové
verše, pak se všichni zamyslí
a je tu druhá část –
tabák a karty.*

Marie von Ebner-Eschenbach,
Ida Fleischl a Betty Paoli

Těchto večerů se občas účastní i mužská část rodiny Dubských či některý jiný přítel. Mezi nejbližší přátele mužského rodu lze zcela jistě jmenovat spisovatele Ferdinanda von Saara, který byl též úzce spojen s Moravou. Pobýval dlouhá léta u knížecí rodiny Salmů na zámcích v Blansku a Rájci,

ba dokonce jsou tato místa spojena s jeho smutným manželstvím, které ukončila jeho žena sebevraždou. I on píše realistické povídky, často z moravského venkova. Radí se s Marií Ebnerovou z Eschenbachu či Josephinou von Knorr, vede s nimi literární diskuse.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

*Pýcha je nectnost
plebejců.*

.....
*Der Hochmut ist ein
plebeisches Laster.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

*Kdo nic neví, musí
všemu věřit.*

.....
*Wer nichts weiss,
muss alles glauben.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

*Herzlichsten Dank,
herzlichste Erwiderung
Marie von Ebner-Eschenbach.*

THEYER & HARDTMUTH, WIEN

„Srdečný dík, srdečné opětování
Marie von Ebner-Eschenbach“

*V mládí se člověk učí,
ve stáří chápe.*

.....
*In der Jugend lernt man,
im Alter versteht man.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

MARIE VON EBNER- -ESCHENBACH

Marie Ebner-Eschenbach.

1830–1916

BUNDESKANZLERAMT ■ ÖSTERREICH
KUNST

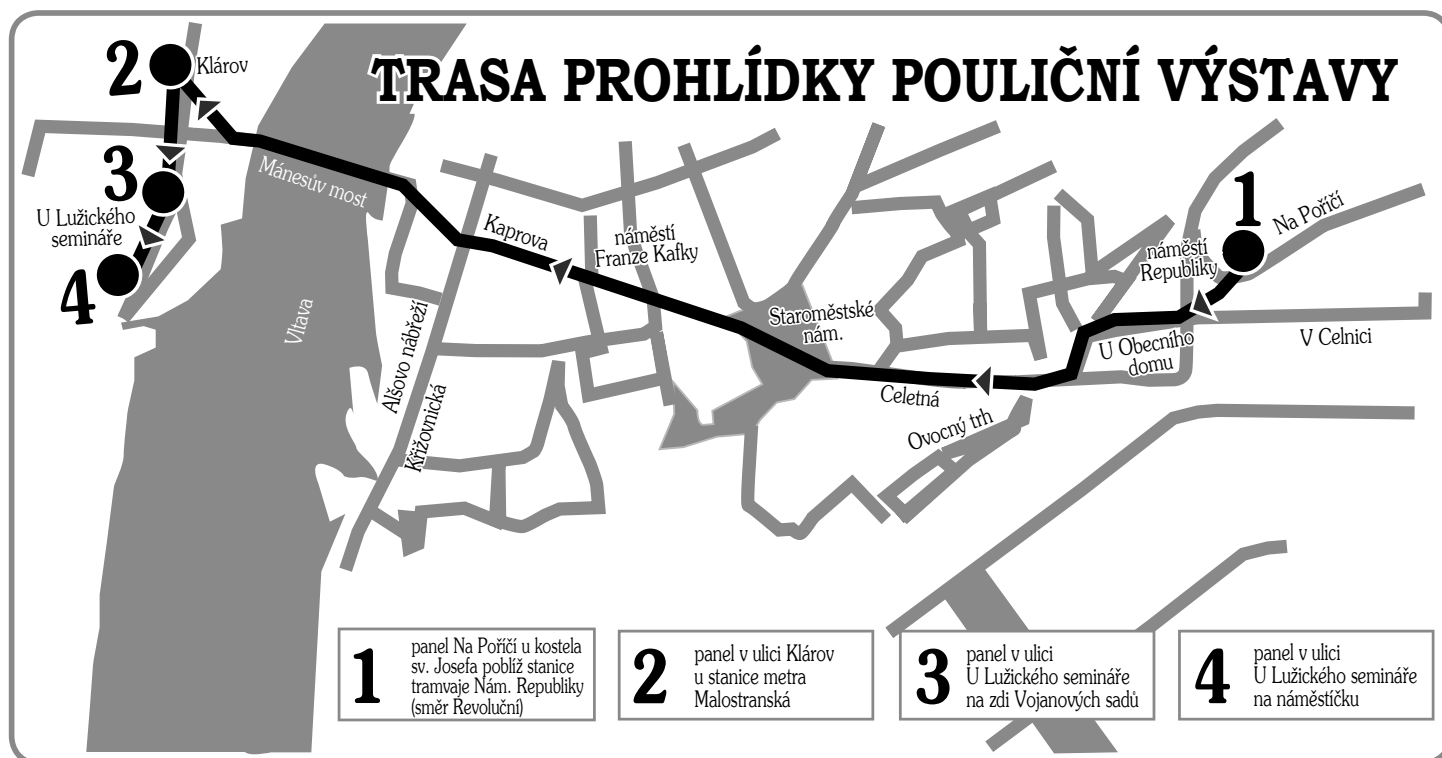
rakouské kulturní fórum^{prg}

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a
Rakouské kulturní fórum v Praze
zvou na plakátovou výstavu

MARIE VON EBNER- -ESCHENBACH slovem i obrazem,

na kterou poskytly grant
Městská část Praha 1
a Spolkové kancléřství ve Vídni.

Sestavila: Zuzana Brikcius
Grafická úprava: Ivo a Táňa Horňáčkoví
Za laskavou podporu děkujeme Dr. Eleonoře Jeřábkové
Celou výstavu si lze prohlédnout na: www.hornacek.cz/eschenbach

MARIE VON EBNER-ESCHENBACH

1830

Dne 13. září se narodila na zámku Zdislavice (Morava) Františku hraběti Dubskému a jeho ženě Marii (roz. svobodné paní Vockelové) dcera Marie. Matka zemřela záhy po jejím narození.

1832

Hrabě František Dubský se podruhé oženil s Eugenií, svobodnou paní z Bartensteinu.

1840

Hrabě František Dubský se žení potřetí, jeho ženou se stává hraběnka Xaverina Kolowratová, která odhalila Mariin literární talent a také zprostředkovala její kontakt se spisovatelem Franzem Grillparzerem.

1848

Sňatek Marie s Morizem von Ebner-Eschenbachem, jejím o patnáct let starším bratrancem.

1856

Manželé se trvale přestěhovali z Louky u Znojma do Vídně. Ve Zdislavicích pobývali pravidelně v letním období.

1858

Marie von Ebner-Eschenbach vydává anonymně prvotinu **Aus Franzensbad** (Z Františkových Lázní), kterou záhy sama odmítá, a věnuje se především psaní dramát, která jsou v té době velmi často neúspěšná.

1860

První uvedení historického dramatu **Maria Stuart in Schottland** v Dvorním divadle v Karlsruhe.

1873

Komedie **Das Waldfräulein** naráží na ostrou kritiku v tisku. Marie von Ebner-Eschenbach se více zaměřuje na psaní povídek a novel.

1874

Začíná přátelství s Idou von Fleischel-Marxowou, která až do své smrti (1899) dílo spisovatelky koriguje.

1876

Přichází první velký literární úspěch. Román **Božena** je kladně přijat kritikou i čtenáři.

1880

S úspěchem dalšího prozaického díla **Lotti, die Uhrmacherin** (Hodinářka Lotti) se stává Marie von Ebner-Eschenbach uznávanou německy píšící spisovatelkou.

1889

První pobyt v St. Gilgenu (Rakousko, poblíž Solnohradu), který se stává vedle Zdislavic jejím oblíbeným místem letního odpočinku.

1890

Již jako slavná německy píšící spisovatelka slaví své 60. narozeniny.

1894

Smrt spisovatelky Betty Paoli, rakouské básničky, kterou Marie von Ebner-Eschenbach velice uznávala.

1898

Umírá manžel Moriz, svobodný pán von Ebner-Eschenbach. První spisovatelčina cesta do Říma.

1899

Marie von Ebner-Eschenbach získává jako první žena **Rakouskou cenu za umění a vědy**.

1900

Spisovatelka získala jako první žena **čestný doktorát na Vídeňské univerzitě**.

1901

V Právu lidu vyšel český překlad díla **Obecní dítě**.

1905

Poslední cesta do Itálie.

1911

Marie von Ebner-Eschenbach byla nominována na Nobelovu cenu za literaturu.

1916

Dne 12. března umírá Marie von Ebner-Eschenbach ve Vídni, je pohřbena v rodinné hrobce Dubských ve Zdislavicích.

Marie von Ebner-Eschenbach, rok 1849

Bud' vítězem, ale netriumfuj.

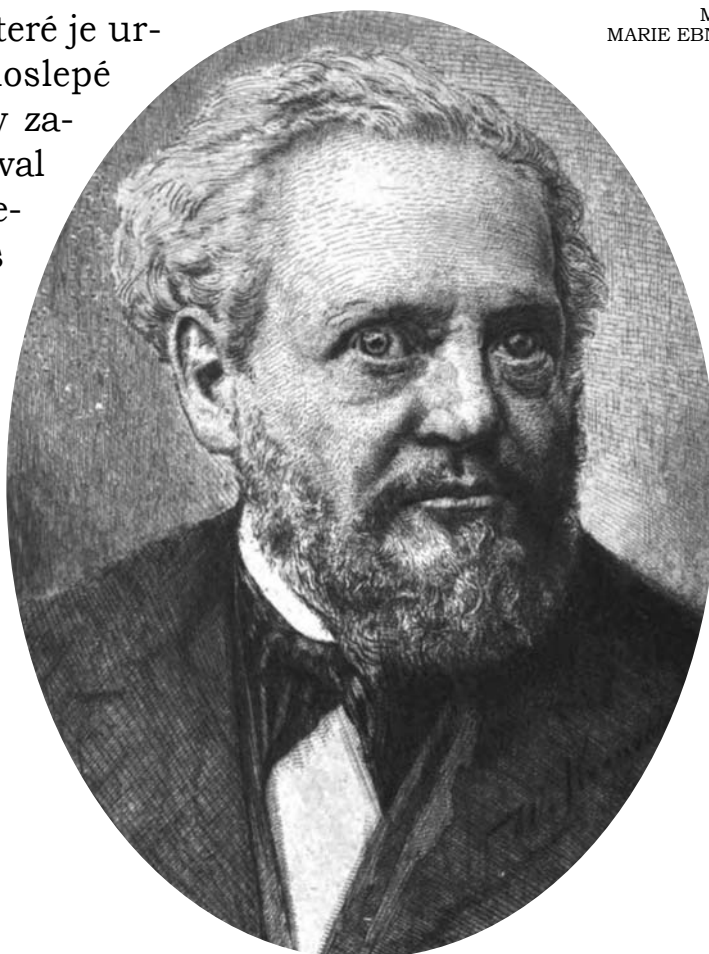
Siege, aber triumphiere nicht.

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Dalším, méně častým hostem bývá již zmiňovaný **Hieronymus Lorm**, mimo jiné autor románu ***Eine Mährische Gräfin*** (Moravská hraběnka). Vzhledem k tomu, že známe jeho hlubokou úctu k Marii von Ebner-Eschenbach, nejsme vzdáleni myšlence, že předlohou pro hlavní postavu tohoto románu by mohla být právě ona. V dnešní době je jméno Lorm spojováno s tzv. Lormovým písmem, které je určeno pro hluchoslepé a jehož základy zavedl a používal sám hluchoslepý Hieronymus Lorm. Kromě

románů, povídek, básní, literárních a divadelních kritik byl Hieronymus Lorm též autorem filozofických úvah, které vydal v knize ***Der Grundlose Optimismus*** (Bezdůvodný optimismus). Lorm však společnost nenavštěvuje často. Je příliš nemocen, muž vyznačující se nadprůměrnou inteligencí však ve smýšlení autorky jistě sehraje významnou roli.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU
A ZDÍSLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

Hieronymus Lorm,
vlastním jménem Heinrich Landesmann
(1821–1902)

*Mít a nic nedat
je v mnoha případech
horší než krást.*

*Haben und nichts
geben ist in manchen Fällen
schlechter als stehlen.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Erb rodiny Dubských

V roce 1876 napsala Marie von Ebner-Eschenbach povídku s názvem **Božena**.

Jméno současné hlavní postavy povídky je vsutku české a jedná se opravdu o českou služebnou, která svůj život věnovala šlechtické rodině, v níž žila od raného mládí.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

Moriz von Ebner-Eschenbach zhudebnil osobitým písňovým způsobem mnoho básní nejrozličnějších autorů, např. Heinricha Heineho, Betty Paoli, Ferdinanda von Saara, Paula Heyseho, Eduarda Mörikeho, své neteře Sophie von Waldburg-Syrgenstein a v neposlední řadě také básně své ženy. Moriz von Ebner-Eschenbach zemřel v roce 1899.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

Marie von Ebner-Eschenbach
se svým bratrem hrabětem Viktorem
Dubským, kolem roku 1900

*Je málo upřímných přátel –
poptávka je také malá.*

*Es gibt wenige aufrichtige Freunde
– die Nachfrage ist auch gering.*

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Marie von Ebner-Eschenbach napsala příběhů velké množství, každý je však jiný, jako by se vždy pokoušela na život pohlížet z jiného úhlu, vidět ho očima lidí mladých, starých, chudých, bohatých, vzdělaných či zcela prostých. V několika příbězích sehraji roli také zvířata, pře-

devším psi, kteří věrně doprovázejí své lidi a jsou dáni napospas jejich představám o morálce a povinnosti. K těm nejkrásnějším povídkám tohoto druhu přináleží zcela jistě novela **Die Spitzin** (Fenka) a ještě známější příběh **Krambambuli**.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

Marie von Ebner-Eschenbach

*Kdo je moudrý,
bývá zřídka chytrý.*

.....
Der Weise ist selten klug.

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

CIGARETA

Věnován budiž tento sonet první
jehož tvar již mistr umí
kouzelnici, která mne tak nadchla
cigaretě ladné, jež mne tolik láká.
Bez obtíží se ji slepit daří
zapálím a dým hned začne proudit.
Z kouře jemný řetěz se tu tvoří
roztoužené nebe chystá se ho loudit.
Což nezbyde nic mi z tvých omamných vůní?
Pokveteš snad ve snu v mém povadlém věku.
S podzimem, co přišel ke mně, slavíkem jsi, jsi růží.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE;
Cigareta
(Eleonora Jeřábková)

Hluboké vzdělání nezáří.

*Tiefe Bildung glänzt
nicht.*

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

[...] **K 150. výročí narození Friedricha Schillera** byla jmenována čestnou členkou Nadace Friedricha Schillera ve Výmaru. Na objednávku této nadace vzniká také hra **Doktor Ritter**, která měla za jejího života na scéně ze všech jejích her největší úspěch.

[...] V roce 1914 začíná první světová válka. Nad myšlenkami velké spisovatelky se zatahuje velký mrak.

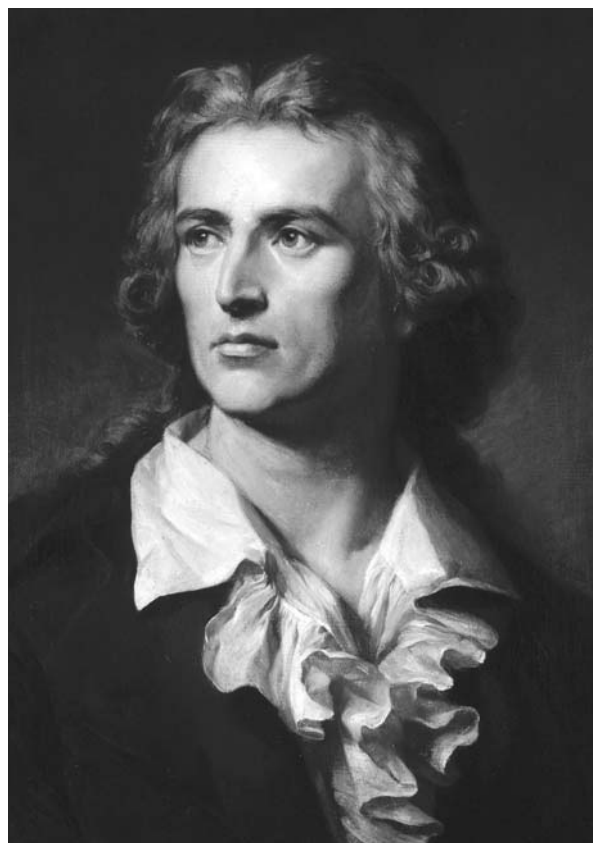
Z jejích zápisků se dozvídáme o sbírkách pro vdovy a sirotky, pro raněné vojáky, také zdislavický zámek se stal načas lazaretem. Autorka sleduje a komentuje každou událost, každou bitvu. Přestože se cítí být Rakušankou tělem i duší, jakákoli válka, obzvláště vedená za zastaralý řád, je pro ni naprosto nepřijatelná.

Marie von Ebner-Eschenbach ve své pracovně ve Vídni

Marie von Ebner-Eschenbach nebyla obdivována a uznávána jen okruhem svých příbuzných, známých či literárních znalců. O jejím aktivním společenském životě a jeho uznání se dočítáme z nejrůznějších pramenů a samozřejmě také z jejích deníků. Byla členkou Spolku spisovatelek a umělkyň ve Vídni, k němuž měla sice mnoho výhrad, ale zájem o tvorbu především mladší generace ji vždy přiměl k tomu, aby ve spolku setrvala.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

Friedrich Schiller
(1759–1805)

[...] **23. května 1915** si запиše do deníku:

Kdo bude moci po této největší a nejstrašnější ze všech válek, která kdy svět masakrovala, říci: Já jsem nenapodobil žádný z těch podlých příkladů, který mi dal můj nepřítel, ten v duchu, ale i ve skutečnosti vyhrál.

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

*Kde začíná ješitnost,
končí rozum.*

.....
*Wo die Eitelkeit anfängt, hört
der Verstand auf.*

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Udělat radost jiným lidem, to působí potěšení každému normálně uzpůsobenému člověku, pomyslela si, ale pro mne, protože jsem k tomu dospěla tak pozdě, je to opojné štěstí. Když měl člověk nevydařené rodiče, když má za sebou dlouhý život plný neradostných povinností, ponižování a strádání a probudí se jednou ráno

samostatný, svobodný, majetný, sice už ne mladý, ale s ukrytým pokladem veselosti v srdci, je to pak nějaký div, že se stane rozpustilý? Slečna Zuzanka se také stala rozpustilá a až přepjatě vychutnávala svou nezávislost a své bohatství.

Marie von Ebner-Eschenbach –
ŠTĚDRÝ VEČER SLEČNY ZUZANKY A JINÉ POVÍDKY
(překlad Jan Scheinost)

Kolekce hodinek Marie von Ebner-Eschenbach, vystavená ve vídeňském Muzeu hodin

*Většina lidí potřebuje více lásky,
než si zaslouží.*

*Die meisten Menschen brauchen
mehr Liebe, als sie verdienen.*

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Pýcha šla jednou na procházku. Na hlavě měla korunu z mýdlových bublin, které v slunečním svitu nádherně hrály všemi barvami. Její purpurový oděv zdobilo nekonečné množství pozlacených skleněných koulí; ploché nohy vězely v botách s neuvěřitelnými podpatky, kráčela v nich tak majestátně jako dřevěný král v loutkové komedii. Její široký obličej zářil sebeuspokojením, její rudé rty tlusté jako prst se pohrdavě šklíbily; zpod přimhouřených víček se dívala kolem sebe, jako by tu nebylo nic, co by stálo za pohled.

Tu se naproti ní objevila bytost, jejíž zjev ji zarazil. Bytost prostého zevnějšku; skromná chůze, držení,

gesta; krásná tvář, na níž se zračila ušlechtilá vážnost a zádušný klid.

„Uhni mi z cesty!“ zvolala Pýcha.

„Ráda,“ odpověděla ta druhá s úsměvem a ustoupila.

Přesto se Pýcha cítila ublížená: „Ty se směješ? Jak si dovoluješ usmívat se, když jsi v mé přítomnosti?“ supěla zlostí a vrhla se v hněvu na tu, jež ji urazila.

A ta se nebránila, ani se nepohnula, jen klidně a pevně stála.

Pýcha však dopadla na zem a všechny její mýdlové bubliny praskly a všechny její skleněné koule ležely v střepech – narazila na Pokoru.

Marie von Ebner-Eschenbach –
BÁSŇKA DVOU SRDCÍ ANEB ZDISLAVICE A VÍDEŇ;
Setkání (překlad Eleonora Jeřábková)

Krtkův kopeček promluvil k sopce: „Ty rozmazlenče! Co vyvádíš, nutíš svět, aby byl svědkem tvého vnitřního boje? I já mám ten svůj, ale kdo mě kdy viděl plivat oheň?“

Marie von Ebner-Eschenbach –
BÁSŇKA DVOU SRDCÍ ANEB ZDISLAVICE
A VÍDEŇ; Srovnání
(překlad Eleonora Jeřábková)

*Kdo zapomněl na své dětství,
je špatný vychovatel.*

*Wer sich seiner eigenen Kindheit nicht mehr
deutlich erinnert, ist ein schlechter Erzieher.*

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Marie von Ebner-Eschenbach zemřela 12. března 1916 ve Vídni. Narodila se a zemřela ve stejných letech jako císař František Josef I. Pohřbena je vedle svého manžela a mezi svými příbuznými v hrobce ve Zdislavicích, ve své vlasti.

Do své závěti napsala mimo jiné:

*Moje sbírka hodinek má být prodána.
Polovina výtěžku má být použita k výstavbě
a údržbě školky ve Zdislavicích.*

MORAVSKÁ SPISOVATELKA
MARIE EBNEROVÁ Z ESCHENBACHU A ZDISLAVICE
(Eleonora Jeřábková)

Hrobka rodiny Dubských

Hrobka rodiny Dubských

***Přání je otcem
naděje.***

.....
***Der Wunsch ist
der Vater
der Hoffnung.***

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

***Nuda je nevlastní
sestra zoufalství.***

.....
***Langeweile ist die
Halbschwester der
Verzweiflung.***

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

***Člověk má buď příliš dobrou, nebo
příliš špatnou pověst; nikdy takovou,
jakou si zaslouží.***

.....
***Man hat einen zu guten oder
zu schlechten Ruf; nur den Ruf
hat man nicht, den man verdient.***

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Kolega a přítel spisovatel Ferdinand von Saar (1833–1906)

MARIE VON EBNER- -ESCHENBACH

Marie Ebner-Eschenbach.

1830–1916

BUNDESKANZLERAMT ■ ÖSTERREICH
KUNST

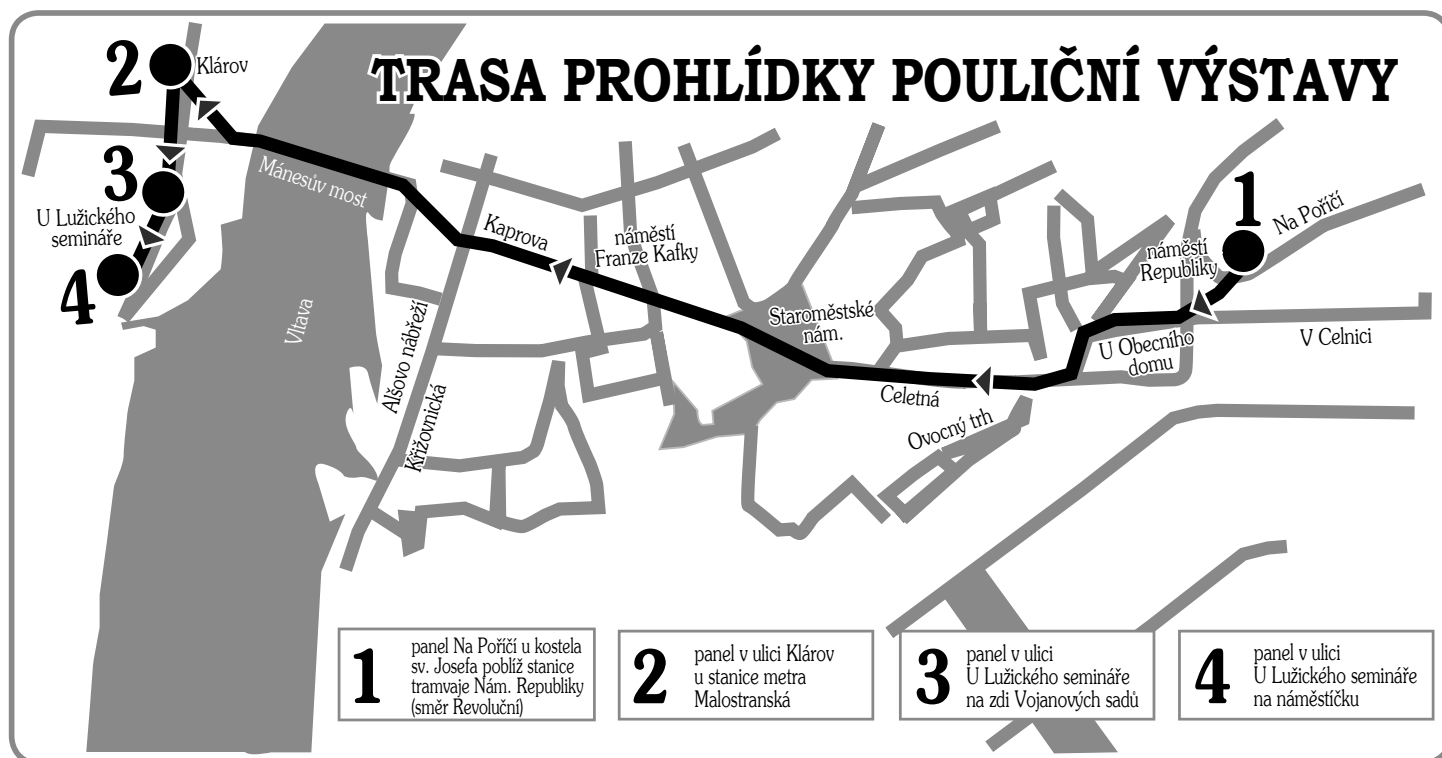
rakouské kulturní fórum^{prg}

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a
Rakouské kulturní fórum v Praze
zvou na plakátovou výstavu

MARIE VON EBNER- -ESCHENBACH slovem i obrazem,

na kterou poskytly grant
Městská část Praha 1
a Spolkové kancléřství ve Vídni.

Sestavila: Zuzana Brikcius
Grafická úprava: Ivo a Táňa Horňáčkoví
Za laskavou podporu děkujeme Dr. Eleonoře Jeřábkové
Celou výstavu si lze prohlédnout na: www.hornacek.cz/eschenbach

MARIE VON EBNER-ESCHENBACH

1830

Dne 13. září se narodila na zámku Zdislavice (Morava) Františku hraběti Dubskému a jeho ženě Marii (roz. svobodné paní Vockelové) dcera Marie. Matka zemřela záhy po jejím narození.

1832

Hrabě František Dubský se podruhé oženil s Eugenií, svobodnou paní z Bartensteinu.

1840

Hrabě František Dubský se žení potřetí, jeho ženou se stává hraběnka Xaverina Kolowratová, která odhalila Mariin literární talent a také zprostředkovala její kontakt se spisovatelem Franzem Grillparzerem.

1848

Sňatek Marie s Morizem von Ebner-Eschenbachem, jejím o patnáct let starším bratrancem.

1856

Manželé se trvale přestěhovali z Louky u Znojma do Vídně. Ve Zdislavicích pobývali pravidelně v letním období.

1858

Marie von Ebner-Eschenbach vydává anonymně prvotinu **Aus Franzensbad** (Z Františkových Lázní), kterou záhy sama odmítá, a věnuje se především psaní dramát, která jsou v té době velmi často neúspěšná.

1860

První uvedení historického dramatu **Maria Stuart in Schottland** v Dvorním divadle v Karlsruhe.

1873

Komedie **Das Waldfräulein** naráží na ostrou kritiku v tisku. Marie von Ebner-Eschenbach se více zaměřuje na psaní povídek a novel.

1874

Začíná přátelství s Idou von Fleischel-Marxowou, která až do své smrti (1899) dílo spisovatelky koriguje.

1876

Přichází první velký literární úspěch. Román **Božena** je kladně přijat kritikou i čtenáři.

1880

S úspěchem dalšího prozaického díla **Lotti, die Uhrmacherin** (Hodinářka Lotti) se stává Marie von Ebner-Eschenbach uznávanou německy píšící spisovatelkou.

1889

První pobyt v St. Gilgenu (Rakousko, poblíž Solnohradu), který se stává vedle Zdislavic jejím oblíbeným místem letního odpočinku.

1890

Již jako slavná německy píšící spisovatelka slaví své 60. narozeniny.

1894

Smrt spisovatelky Betty Paoli, rakouské básničky, kterou Marie von Ebner-Eschenbach velice uznávala.

1898

Umírá manžel Moriz, svobodný pán von Ebner-Eschenbach. První spisovatelčina cesta do Říma.

1899

Marie von Ebner-Eschenbach získává jako první žena **Rakouskou cenu za umění a vědy**.

1900

Spisovatelka získala jako první žena **čestný doktorát na Vídeňské univerzitě**.

1901

V Právu lidu vyšel český překlad díla **Obecní dítě**.

1905

Poslední cesta do Itálie.

1911

Marie von Ebner-Eschenbach byla nominována na Nobelovu cenu za literaturu.

1916

Dne 12. března umírá Marie von Ebner-Eschenbach ve Vídni, je pohřbena v rodinné hrobce Dubských ve Zdislavicích.

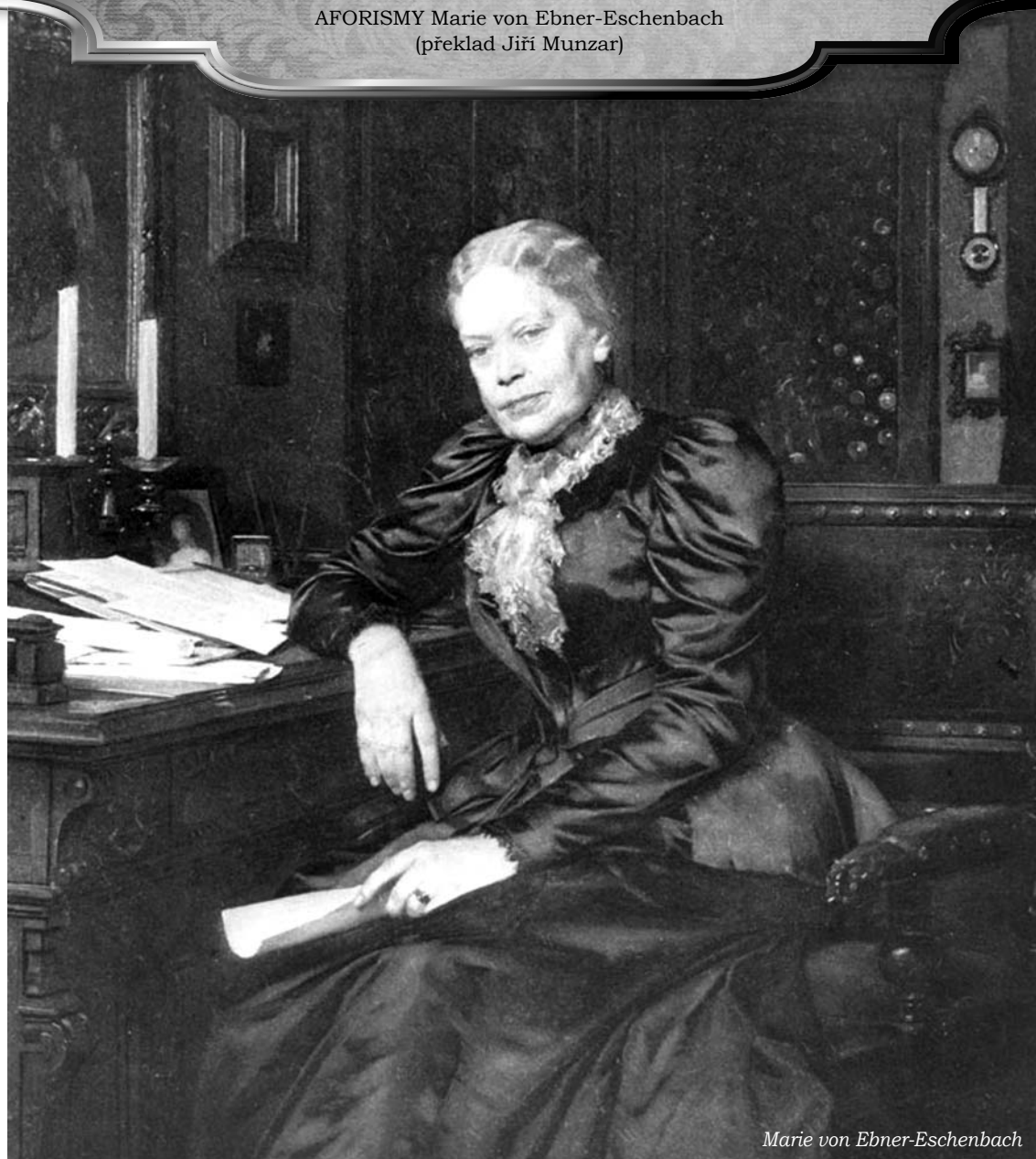

Marie von Ebner-Eschenbach

*Nenávidíme své chyby – setkáme-li se
s nimi u druhých.*

*Wir hassen unsere Fehler – wenn
wir ihnen bei anderen begegnen.*

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Marie von Ebner-Eschenbach

Několik umělců a přátel umění stálo před Michelangelovým Mojžíšem. Některí projevovali své nadšení slovem, jiní mlčeli překonání úctou. Byl tu také soustružník z předměstí, mžoural

vzhůru na mohutnou sochu, měřil ji nějakou chvíli zrakem a promluvil pak se zbožností ve tváři: „Opravdu dobrý!“

Marie von Ebner-Eschenbach –
BÁSNÍRKA DVOU SRDCÍ ANEB ZDISLAVICE A VÍDEŇ;
Malá Pochvala
(překlad Eleonora Jeřábková)

*Šťastní pesimisté!
Jakou radost pocít'ují,
kdykoliv dokáží, že radost neexistuje.*

*Die glücklichen Pessimisten!
Welche Freude empfinden sie,
sooft sie bewiesen haben, dass es keine
Freude gibt.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Když se sejdou přátelé,
přidá se hned kdejaký
zpustlý chlapík. Velcí
a čistí ho míjejí, zlobí se, jsou
lhostejní a někdy se soucitně
usmívají.

Jedna libost však bývá
vždy zatracována, protože je
až nadmíru sprostá – škodo-
libost.

Marie von Ebner-Eschenbach –
BÁSNÍRKA DVOU SRDCÍ ANEB ZDISLAVICE
A VÍDEŇ; *Zatracená*
(překlad Eleonora Jeřábková)

Marie von Ebner-Eschenbach, Ida Fleischl a Betty Paoli, rok 1900

*Řekni něco, co se rozumí
samo sebou, poprvé,
a budeš nesmrtelný.*

*Sag etwas, das sich von
selbst versteht, zum
erstenmal, und du bist unsterblich.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Jednou byla jedna chytrá princezna milována hloupým, ale velmi mocným králem. Jeho dvoreni nevěnovala žádnou pozornost. Čím více naléhal, tím byl dotěrnější, a tak se rozhodla, že se navždy zbaví jeho přítomnosti. Stát se to však mělo pouze v dobrém, neboť princezna rozhodně nechtěla uvést svou zem v nebezpečí, které by jí hrozilo od silného souseda.

Tak mu tedy jednoho dne řekla: „Tvá věrnost mne dojíhá, a chci se ti odvděčit. Staněš se mým manželem, pokud se ti podaří splnit úkoly, které ti uložím.“

Král zvolal: „Jen je vyřkni, budou-li v silách člověka, splním je.“ „Jdi do světa,“ odpověděla princezna, „najdi tam tři následující věci: – Předsudek, který byl poražen rozumem. – Hloupost, která je tak velká, že se jí dosud žádný člověk nedopustil. – Urážku, která je tak bezostyšná, že se dosud nenašla žádná ústa, která by ji zopakovala.“

Král se zasmál a rozkázal, aby započali chystat svatbu, neboť byl přesvědčen o tom, že si za pár dní povede nevěstu domů. Pak se vydal na cestu.

Stalo se to před tisíci lety, a doposud se ještě nevrátil.

Marie von Ebner-Eschenbach –
BÁSNÍRKA DVOU SRDCÍ ANEB ZDISLAVICE A VÍDEŇ;
Nesplněné úkoly (překlad Eleonora Jeřábková)

V důvěře je odvaha a ve věrnosti síla.

Vertrauen ist Mut, und Treue ist Kraft.

AFORISMY

Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Bez názvu

Velcí sejí,
malí žnou,
nejmenší sklízí.
Tak to bylo – tak to bude vždycky.
Člověk – a pýcha? Tak zři, cos
učinil, co jsi zanechal, co miníš.
To vše je to, čím ty jsi sám.
Zdání je reflexní zjev.
Pochopení pro každé utrpení,
nad každou chybou jemné slitování.
Jen tak v tento čas
zvolenou duši rozpoznáš.
Chvála přátel, výtka nepřátel,
nic ušlechtilého v nich není.
Lehko světem kráčí každý,
kdo děkuje a též prosí.
Vše již tu bylo, vše se opakuje,
i čestný básník druhé olupuje.
Dvě věci přijmi trpělivě:
své trápení a toho druhého
naříkání.
Navždy časem putuje
dílo mudrce v těle umělce.
Jak dlouho učil se přetvářku
a lhaní, když může říct:
Prohlédnu každé podvádění.
Ať je výtka nejjemnější,
vzbudí protest nejstrašnější.
Ať je chvála nevkusnější,
s radostí a zvesela
spolknou ji docela.

Marie von Ebner-Eschenbach –
BÁSNÍRKA DVOU SRDCÍ ANEB ZDISLAVICE A VÍDEŇ;
Bez názvu
(překlad Eleonora Jeřábková)

*Jen silný může odpustit,
slaboch neodpouští nikdy.*

*Nur der Starke kann verzeihen,
der Schwächling wird immer nachtragen.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Marie von Ebner-Eschenbach v Římě, rok 1899

Pro mne Řím nebyl nějakým východiskem, nýbrž cílem. Nikdo z vás si nedokáže představit, co to znamená vstoupit v devětašedesáti letech poprvé na místo, které kdysi bylo osou světa. A při každém novém zjevení něčeho ohromného a krásného, které se mi dostalo, byla zároveň přítomna myšlenka na blízký konec, a nikdy mě neodpouštělo přesvědčení, že tyto zlaté dny mi nepřinesou nějaké ovoce.

Už nemám čas ani sílu, abych nějak zužitkovala to, co jsem zde nabyla. Je to bolestivé, a přece i nádherné vědomí. Činí tuto bezprostřední minulost něčím jedinečným, do sebe uzavřeným, k čemu se nepojí žádné přání, žádná naděje, něčím, co nechce být ničím jiným než blaživou vzpomínkou.

Marie von Ebner-Eschenbach –
BÁSŇÍRKA DVOU SRDCÍ ANEB ZDISLAVICE A VÍDEŇ;
ukázka z cestopisu *Z Říma*,
Řím, konec dubna 1899
(překlad Jiří Munzar)

Bez pomoci zahrán v svět,
a tak se sebe ptám, co tam,
kde nestálost jen slyším hlučet,
ach, co si tu počít mám.

Trpět, ubohé dítě,
všechnu nouzi světa překonat.
Bojovat, ubohé dítě,
o smrt bojovat.

Marie von Ebner-Eschenbach –
BÁSŇÍRKA DVOU SRDCÍ ANEB ZDISLAVICE A VÍDEŇ;
Smysl života
(překlad Eleonora Jeřábková)

*Morálka, která byla dost dobrá
pro naše otce, není dost dobrá
pro naše děti.*

*Die Moral, die gut genug war für
unsere Väter, ist nicht gut
genug für unsere Kinder.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Marie von Ebner-Eschenbach ve Zdislavicích

*Zasloužené vítězství
přichází téměř vždy
příliš pozdě.*

*Ein verdienter Sieg
kommt fast immer
zu spät.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

*Právo silnějšího je
největší bezpráví.*

*Das Recht
des Stärkeren
ist das stärkste
Unrecht.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

MARIE VON EBNER- -ESCHENBACH

Marie Ebner-Eschenbach.

1830–1916

BUNDESKANZLERAMT ■ ÖSTERREICH
KUNST

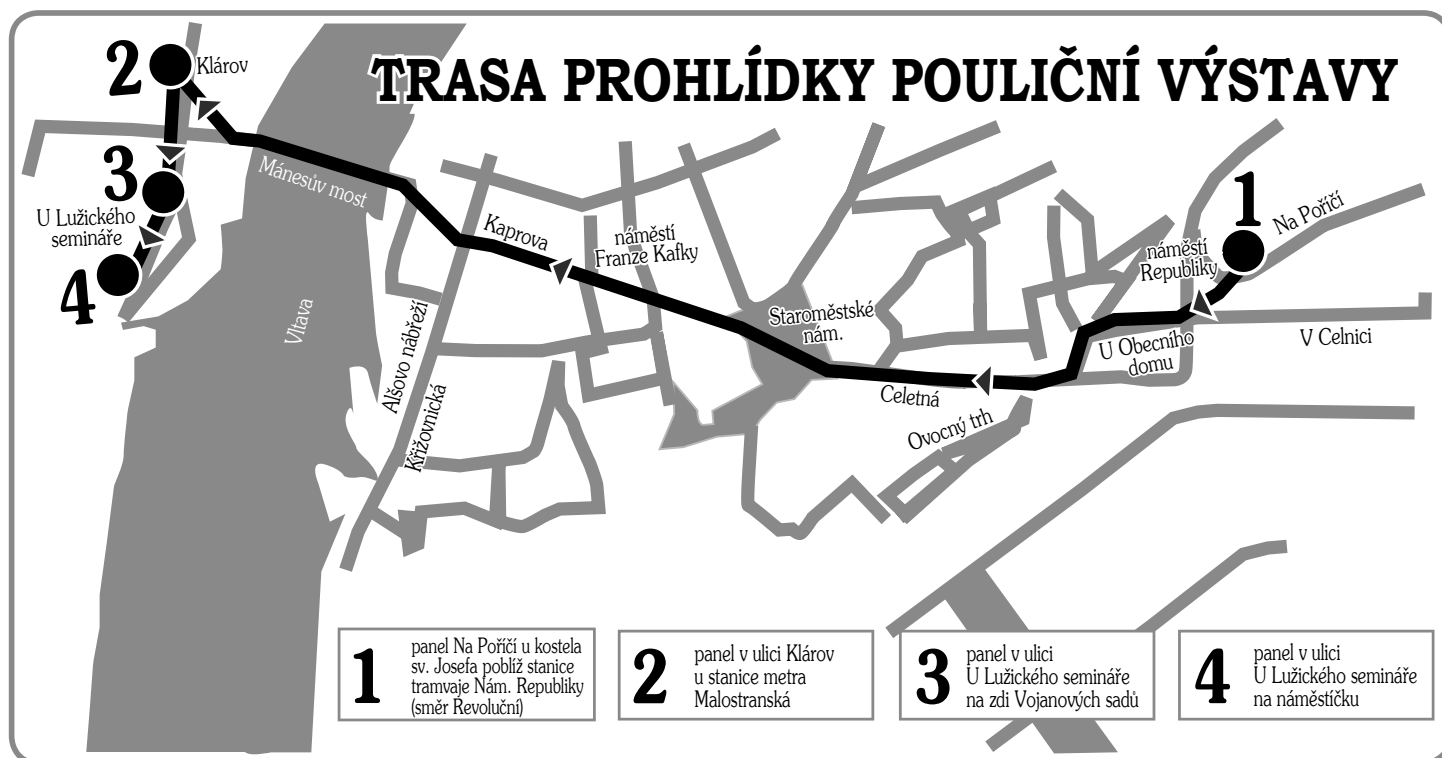
rakouské kulturní fórum^{prg}

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a
Rakouské kulturní fórum v Praze
zvou na plakátovou výstavu

MARIE VON EBNER- -ESCHENBACH slovem i obrazem,

na kterou poskytly grant
Městská část Praha 1
a Spolkové kancléřství ve Vídni.

Sestavila: Zuzana Brikcius
Grafická úprava: Ivo a Táňa Horňáčkoví
Za laskavou podporu děkujeme Dr. Eleonoře Jeřábkové
Celou výstavu si lze prohlédnout na: www.hornacek.cz/eschenbach

MARIE VON EBNER-ESCHENBACH

1830

Dne 13. září se narodila na zámku Zdislavice (Morava) Františku hraběti Dubskému a jeho ženě Marii (roz. svobodné paní Vockelové) dcera Marie. Matka zemřela záhy po jejím narození.

1832

Hrabě František Dubský se podruhé oženil s Eugenií, svobodnou paní z Bartensteinu.

1840

Hrabě František Dubský se žení potřetí, jeho ženou se stává hraběnka Xaverina Kolowratová, která odhalila Mariin literární talent a také zprostředkovala její kontakt se spisovatelem Franzem Grillparzerem.

1848

Sňatek Marie s Morizem von Ebner-Eschenbachem, jejím o patnáct let starším bratrancem.

1856

Manželé se trvale přestěhovali z Louky u Znojma do Vídně. Ve Zdislavicích pobývali pravidelně v letním období.

1858

Marie von Ebner-Eschenbach vydává anonymně prvotinu **Aus Franzensbad** (Z Františkových Lázní), kterou záhy sama odmítá, a věnuje se především psaní dramát, která jsou v té době velmi často neúspěšná.

1860

První uvedení historického dramatu **Maria Stuart in Schottland** v Dvorním divadle v Karlsruhe.

1873

Komedie **Das Waldfräulein** naráží na ostrou kritiku v tisku. Marie von Ebner-Eschenbach se více zaměřuje na psaní povídek a novel.

1874

Začíná přátelství s Idou von Fleischel-Marxowou, která až do své smrti (1899) dílo spisovatelky koriguje.

1876

Přichází první velký literární úspěch. Román **Božena** je kladně přijat kritikou i čtenáři.

1880

S úspěchem dalšího prozaického díla **Lotti, die Uhrmacherin** (Hodinářka Lotti) se stává Marie von Ebner-Eschenbach uznávanou německy píšící spisovatelkou.

1889

První pobyt v St. Gilgenu (Rakousko, poblíž Solnohradu), který se stává vedle Zdislavic jejím oblíbeným místem letního odpočinku.

1890

Již jako slavná německy píšící spisovatelka slaví své 60. narozeniny.

1894

Smrt spisovatelky Betty Paoli, rakouské básničky, kterou Marie von Ebner-Eschenbach velice uznávala.

1898

Umírá manžel Moriz, svobodný pán von Ebner-Eschenbach. První spisovatelčina cesta do Říma.

1899

Marie von Ebner-Eschenbach získává jako první žena **Rakouskou cenu za umění a vědy**.

1900

Spisovatelka získala jako první žena **čestný doktorát na Vídeňské univerzitě**.

1901

V Právu lidu vyšel český překlad díla **Obecní dítě**.

1905

Poslední cesta do Itálie.

1911

Marie von Ebner-Eschenbach byla nominována na Nobelovu cenu za literaturu.

1916

Dne 12. března umírá Marie von Ebner-Eschenbach ve Vídni, je pohřbena v rodinné hrobce Dubských ve Zdislavicích.

Marie von Ebner-Eschenbach, rok 1851

***Ve stáří jsme mnohem přístupnější
lichotkám než v mládí.***

***Im Alter sind wir der Schmeichelei
viel zugänglicher als in der Jugend.***

AFORISMY

Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Michael Vanka, starý doktor z Roudnovic, seděl na lavičce před svým malým přízemním domkem, četl bojovné české noviny a rmoutil se. Tolik nenávisti, podezírání, pomluv! Kdo není na mé straně, je darebák, to více méně zřetelně vyznívalo z každého řádku.

Doktor s povzdechem složil noviny, odložil je na římsu a věnoval se prohlížení zahrádky a sousedního dvorku se slepicemi. Vankovou silnou stránkou bylo objevování překvapivých srovnání, a tak teď srovnával ušlechtilý smír, panující

mezi různými národnostmi holubů, kačen, hus, kočinek a obyčejných domácích slepic, se zuřivým bojem, který vedly různorodé národy v jeho vlasti.

„Tady si vezměte příklad,“ zamumlal už z polospánku. Byl unavený, až do ranního svítání bděl u mlynáře Matěje Mašláně. Když někdo potřebuje péči tak naléhavě jako tento muž, a žádnou nemá, nezbyvá lékaři než dělat ošetřovatele.

Marie von Ebner-Eschenbach –
U MÝCH KRAJANŮ;
Mašláňova žena
(překlad Lucy Topofská)

*Mnozí si myslí, že mají
dobré srdce, a zatím mají
jen slabé nervy.*

.....
*So mancher meint ein gutes
Herz zu haben und hat
nur schwache Nerven.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Krambambuli

[...] Ovšem pak, až se beze zbytku podřídil, to byl panečku pes! Žádný jazyk nevyličí, žádné slovo nevystihne stupeň dokonalosti, kterého dosáhl, nejen při práci, ale i v denním životě jako horlivý služebník, dobrý kamarád a věrný přítel a hlídač. „Jenom promluvit,“ říká se o jiných inteligentních psech – Krambambulimu řeč nechyběla; aspoň jeho pán s ním vedl dlouhé hovory. Revírníková žena začala časem na Bulíka, jak mu opovržlivě říkala, doopravdy žárlit. Někdy to muži vyčítala. Celý den, každou volnou chvíli, kdy neuklízela, neprala nebo nevařila, mlčky pletla. Večer, po jídle, když se zase pustila do pletení, si chtěla trochu popovídat.

„Copak máš vždycky co vyprávět jen Bulíkovi, Hoppe, a mně nikdy nic? Samým mluvením s tím zvířetem zapomeň, jak se mluví s lidmi.“ Revírník uznal, že je na tom něco pravdy, ale nevěděl si rady.

O čem by si měl se svou starou rozprávět? Děti nikdy neměli, krávu chovat nesměli a krotká drůbež v živém stavu myslivce nezajímá vůbec a v upečeném nijak zvlášť. Pro zalesňování a lovecké historky zase neměla pochopení jeho žena. Hopp nakonec našel jakési východisko z tohoto dilematu; místo aby mluvil s Krambambulim, mluvil o něm, o úspěchu, který s ním všude sklízí, o tom, jak mu ho ostatní závidí, o směšně vysokých částkách, které mu za psa nabídli a které opovržlivě odmítl.

Marie von Ebner-Eschenbach –
U MÝCH KRAJANŮ;
Krambambuli
(překlad Lucy Topoľská)

*Ješitný slaboch vidí v každom svého soudce,
hrdý a silný nemá jiného soudce
než sama sebe.*

.....

*Der eitle, schwache Mensch sieht in jedem
einen Richter, der stolze, starke hat keinen
Richter als sich selbst.*

AFORISMY

Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Životopisné črty

[...] Ve městě jsme my dvě nejstarší o nedělích doprovázely babičku do kostela sv. Ruprechta a po mši pak jedna z nás směla ještě chvíli u babičky zůstat. Jednou to zase byla moje neděle, stála jsem u okna a kochala se důvěrně známou vyhlídkou. Náš dům měl tvar protáhlého klavíru; užší konec se táhl od náměstí Haarmarkt přes dvě uličky k takzvanému Rabenplatzlu.

Marie von Ebner-Eschenbach –
MÁ DĚTSKÁ LÉTA;
Životopisné črty
(překlad Lucy Topolská)

Videň okolo roku 1850

*Člověk už musí opravdu něco znát,
aby dokázal skrýt, že nic neví.*

*Man muss schon etwas
wissen, um verbergen zu können, dass man
nichts weiss.*

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

Životopisné črty

[...] naše vychovatelka Marie klidně počkala, až jsme překonaly záchvat smíchu, a shovívavě na nás upírala své malé oči, z nichž vyzařovala laskavost obrovská jako celý svět.

[...] Jednou, když jsme byly obzvlášť dojaty novými důkazy její trpělivé lásky, požádaly jsme ji, aby nám nevykala, ale tykala jako malým sourozencům, kterým jsme to záviděly. Žádala od nás totéž a od té chvíle byl přátelský vztah naladěný do tóniny, ve které se udržel po celý život.

Jako ostrůvek blažených vystupuje přede mnou vzpomínka na dobu, kterou jsme tehdy prožívaly. Byla nejkrásnější, nejpokojnější z celého mého dětství.

Marie von Ebner-Eschenbach –
MÁ DĚTSKÁ LÉTA;
Životopisné črty
(překlad Lucy Topolfská)

*Je těžké pokládat
toho, kdo nás
obdivuje, za hlupáka.*

*Es ist schwer, den,
der uns bewundert,
für einen Dummkopf
zu halten.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

*To, že růžový keř
nenese bodláky,
mu osel nikdy
neodpustí.*

*Dass der Rosenstock
keine Disteln trägt,
wird ihm der Esel
nie verzeihen.*

AFORISMY
Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

*Lidé, kteří hodně mluví o sobě, vzbuzují –
i když mohou být koneckonců vynikající –
dojem nezralosti.*

*Menschen, die viel von sich sprechen,
machen – so ausgezeichnet sie übrigens
sein mögen – den Eindruck der Unreife.*

AFORISMY Marie von Ebner-Eschenbach
(překlad Jiří Munzar)

